

СОВЕТ АЙШИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АЙШИНСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ
КАРАР

13.08.2026 года

№ 46

с.Айша

Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районы Айшинский авыл жирлеге
Советы депутаты этикасы кагыйдэләрен
раслау турында

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының "Айшинское
авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә һәм Зеленодольск
муниципаль районының Айшинское авыл жирлеге Советы депутаты статусы
турындагы Нигезләмә нигезендә , Зеленодольск муниципаль районының
Айшинское авыл жирлеге Советы **караp кабул итте** :

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Айшинский
авыл жирлеге Советы депутаты этика кагыйдэләрен расларга .

караpны Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында
(<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм аны Зеленодольск муниципаль
районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре
порталы составында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) " Интернет " мәгълүмат-
телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга; шулай ук түбәндәге адреслар
буенча мәгълүмат такталарында урнаштырырга: Айшинский авыл жирлегенең
мәгълүмат такталарында түбәндәге адреслар буенча урнаштырырга: Айша авылы,
Молодежная ур., 60 (Советның административ бинасы), Айша авылы, Светлая ур.,
1 (Айшинская урта мәктәбе бинасы), Айша авылы, ур. Молодежная, 60 б. 1,
Сафоново авылы, Пешаная ур., 46 бина янында, Успенка авылы, Зеленая ур., 1
бина янында.

Айшинский авыл жирлеге башлыгы
Совет рәисе

Е.В. Демидова

Айшинский авыл жирлеге Советы депутаты өчен этика кагыйдэләре
Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы

I. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Айшинский авыл жирлеге Советы депутатының этика кагыйдэләре (алга таба Этика кагыйдэләре) - Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Айшинский авыл жирлеге Советы депутатының (алга таба - депутат) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда, шул исәптән депутатлар арасындагы мөнәсәбәтләрдә, шулай ук депутатлар арасындагы дөүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, жәмәгәтчелек, сайлаучылар һәм массакүләм мәгълүмат чаралары белән мөнәсәбәтләрдә гомуми кабул ителгән этик нормаларга туры китереп үз-үзен тотышын билгеләүче акт.

2. Депутатларның эшчәнлегә түбәндәге принциплар нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Зеленодольск муниципаль районының "Айшинское авыл жирлеге" муниципаль берәмлегә мәнфәгатьләренә һәм сайлаучылар мәнфәгатьләренә берләшүе ;

- Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукий актларны үтәү;

- яхшылык, гаделлек, намуслылык һәм әдәплелек идеалларын чагылдырган әхлакий критерийларга тугрылык;

- жәмгыятьтә шәхси үрнәккә, әхлакий нормаларга, мәдәнияткә һәм эшлекле мөнәсәбәтләргә хөрмәт һәм тугрылыкка нигезләнгән югары хокукий мәдәниятне эшлекле рәвештә формалаштыру;

- парламент вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле мөнәсәбәтләрдә торган башка депутатларның, вазыйфаи затларның һәм гражданның абруен хөрмәт итү.

3. Депутат үзен, үзе вәкиллек иткән сайлаучыларны яки Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Айшинский авыл жирлеге Советын (алга таба Совет дип атала) куркыныч астына куя алырлык гамәлләрдән, белдерүләрдән һәм гамәлләрдән тыелып торырга тиеш.

Депутат әлегә Этика кагыйдэләрен, шул исәптән түбәндәге бурычларны үтәргә тиеш:

- 1) шәхси мәнфәгать (турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган) булган конкрет мәсьәләләргә эзәрләүдә, тикшерүдә һәм тавыш бирүдә катнашмаска;

- 2) депутатлык вазыйфаларын объектив үтәүгә шик тудырырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Советның абруена зыян китерергә мөмкин булган конфликтлы хәлләрдән качарга;

- 3) Совет тарафыннан билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдэләрен үтәргә;

- 4) парламент вазыйфаларын башкару белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган федераль закон нигезендә конфиденциаль мәгълүмат дип саналган мәгълүматны парламент эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда ачмаска һәм кулланмаска;

- 5) депутатлык вазыйфаларын башкару белән бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан хезмәт хақы алмау (бүләкләр, акчалата бүләкләр, кредитлар, хезмәтләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка хезмәт хақы), протокол чаралары (рәсми делегацияләр, визитлар, тантаналар) белән бәйле рәвештә алынган бүләкләрдән тыш, алар муниципаль хокукий акт белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль милеккә тапшырылырга һәм хисапка алынырга тиеш.

II. Советта депутат эшчәнлегә өлкәсендәге этика кагыйдәләре.

4. Һәр депутат Советта һәм аның органнарында изге ният, үзара ярдәм һәм дусларча хезмәттәшлек атмосферасын булдыруга өлеш керткәргә тиеш.

5. Депутат башкаларның фикерләренә түземлелек һәм хөрмәт күрсәтергә, башка депутатларга карата ихтирамсыз мөгамәләгә юл куймаска һәм карарлар кабул иткәнчә башка депутатларның фикерләрен тулысынча исәпкә алырга тиеш.

Депутатның категорик булырга яки янаулар, ультиматумнар яки башка шундый ысуллар белән үз позициясен көчләп таларга хокукы юк.

6. Депутатлар бер-берсенә һәм Совет утырышында катнашкан барлык кешеләргә рәсми рәвештә мөрәжәгать итәргә тиеш. Бер-берсенә, шулай ук Совет утырышында катнашучы башка кешеләргә мөрәжәгать иткәндә, "хөрмәтле" сүзен кертәп, гомуми кабул ителгән мөрәжәгать формасын кулланыгыз.

7. Совет сессиясендә һәм аның органнары утырышларында чыгыш ясаучы депутат үз чыгышында депутатның һәм башка кешеләрнең намусына һәм абруена зыян китерә торган тупас яки рәнжәтүче сүзләр кулланырга, законсыз гамәлләргә чакырырга, белә торып ялган мәгълүмат кулланырга яки кемгә дә булса каршы нигезсез гаепләүләр әйтәргә хокукы түгел.

Күрсәтелгән кагыйдәләр бозылган очракта, рәис чыгыш ясаучыга кисәтү ясый, ә кабат бозу очрагында, Зеленодольск муниципаль районының Айшинский авыл җирлегә Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә сессия ахырына кадәр аны чыгыш ясау хокукыннан мәхрүм итә.

III. Депутат һәм дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, жәмәгать берләшмәләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазифаи затлар һәм гражданның арасындагы мөнәсәбәтләрдә этика кагыйдәләре

8. Депутат: дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, жәмәгать берләшмәләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазифаи затлар һәм гражданның белән мөнәсәбәтләрдә депутат статусы белән бәйлә мөмкинлекләренә шәхси максатларда кулланырга хокукы түгел.

9. Депутат үзенең депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә үзенең билгеле булган мәгълүматны, әгәр бу мәгълүмат дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән якланган башка серне тәшкил итсә, ачыкларга хокукы түгел.

10. Депутатның тиешле вәкаләтләре булмаганда, Совет исеменнән аның рәсми вәкиле буларак эш итәргә хокукы юк.

11. Депутат, массакүләм мәгълүмат чараларында сайлаучылар белән сөйләшкәндә, җыелышларда һәм митингларда, йөрешләрдә, демонстрацияләрдә, төрле жәмәгать чыгышлары ясаганда, җирле үзидарә органнары, дәүләт органнары, оешмалар һәм вазифаи затлар эшчәнлегә турында фикер белдергәндә, бары тик ышанычлы фактларны гына кулланырга тиеш.

Ачык чыгышларда яки белдерүләрдә ялган фактларны аңсыз яки саксыз куллану, яисә вазифаи затларның, җирле үзидарә органнарының яки оешмаларның, аларның юридик формасына карамастан, намусына һәм абруена тискәре йогынты ясау очрагында, депутат үз сүзләренең дәрәжәс түгеллеген ачыктан-ачык танырга һәм мәнфәгатьләренә, намусына һәм абруена зыян китерелгән органнардан, оешмалардан, аларның юридик формасына карамастан, һәм шәхесләрдән гафу үтенергә бурычлы. Ачыктан-ачык кире кагу һәм гафу үтенү бурычы Комиссия ялган мәгълүмат таратуны ачыклаганда, кылынган бозуларны, форманы һәм үтәү вакытын күрсәткәндә барлыкка килә.

12. Депутат үзенең депутат статусыннан килеп чыккан вәкаләтләрен, шулай ук дәүләт һәм жәмәгать органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар һәм аларның вазифаи затлары тарафыннан бирелгән рәсми һәм рәсми булмаган

мәғлүматны матди, финанс яки башка шәхси файда алу өчен кулланырга хоуклы түгел.

IV. Советта һәм аның органнарында депутат этикасын бозуга бәйле мәсьәләләрне карау

13. Депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне карау Совет тарафыннан төзелгән законлылык, хоук тәртибе, регламентлар һәм депутат этикасы буенча даими комиссия (алга таба Комиссия дип атала) тарафыннан гамәлгә ашырыла. Комиссия утырышы, әгәр анда билгеләнгән Комиссия әғзаларының яртысыннан артыгы катнашса, законлы дип санала. Карарлар катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

14. Комиссия:

- депутат тарафыннан Этика кагыйдәләрен бозу ихтималы белән бәйле очракларда депутатларга киңәш бирә;

- депутатлар тарафыннан Этика кагыйдәләрен бозу очракларын карый;

- депутатның Этика кагыйдәләрен бозуы турында Советка, Совет рәисенә, Зеленодольск муниципаль районының Айшинский авыл җирлегә башлыгына җибәрелгән рәсми мөрәҗғәтьләрне карый;

- әлеге Кагыйдәләрдә каралган йогынты чаралары турында карарлар кабул итә;

- депутатның этикага туры килмәгән тәртибе фактлары буенча Советка үз нәтиҗәләрен бирә.

15. Комиссия Этика кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне карый:

- депутатның яки депутатлар төркеменең язма гаризасы буенча;

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Айшинский авыл җирлегә Советы рәисенә, Зеленодольск муниципаль районы Айшинский авыл җирлегә башлыгының һәм аның урынбасарларының, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Айшинский авыл җирлегә Советы депутат комиссияләре рәисләренә язма үтенече буенча;

- дәүләт һәм җәмәгәт органнарының, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, гражданның язма үтенече буенча, шулай ук үз инициативасы белән, әгәр бу хакта карар комиссия әғзаларының күпчелеге тарафыннан аның утырышында кабул ителсә.

16. Комиссия Этика кагыйдәләрен бозу белән бәйле барлык мәсьәләләрне Комиссия утырышларында карый. Карау вакыты гариза (гариза) теркәлгән көннән алып 15 календарь көн тәшкит итә.

Комиссия ачык яки ябык утырышлар үткәрә. Утырышның форматы комиссия әғзаларының күпчелек тавышы белән билгеләнә. Ябык утырышлар, тикшерелә торган кешенең ризалыгына карамастан, федераль законнар нигезендә, шәхси мәғлүматларны, шәхси тормышны һәм закон белән якланган башка серләрне саклау өчен кирәк булганда үткәрелә.

Гариза бирүчеләр һәм мәғлүматлары хәлләрне ачыклауга һәм объектив карар кабул итүгә өлеш кертә алырлык башка кешеләр очрашуга чакырыла һәм алар тыңлана.

Тикшерелүче парламент әгзасына тикшерү материаллары белән танышу, аңлатмалар һәм дәлилләр китерү, Комиссия утырышында шәхсән һәм/яки вәкил аша катнашу хокукы гарантияләнә.

Комиссия сайлау комиссияләренә, судның һәм прокуратураның компетенциясенә кергән мәсьәләләрне карамый.

Гаризаларны (апелляцияләрне) карау нәтиҗәләре буенча Комиссия этика кагыйдәләрен бозу фактын билгеләү яки мондый бозу булмау турында карар кабул итә һәм гариза бирүчегә җавап җибәрә.

17. Комиссия этика кагыйдәләрен бозган депутатка түбәндәге чараларны куллана:

- депутатка этика кагыйдэләрен бозуның кабул ителмәслек булуын күрсәтә;
- әгәр депутатның этикага туры килмәгән тәртибе жәмәгать алдында булса, депутатны жәмәгать алдында гафу үтенүгә мәжбүр итә;

- урынбасарга шелтә игълан итә.

18. Совет сессиясе вакытында депутат этика кагыйдэләрен бозган очракта, Совет түбәндәгеләрне эшли ала:

- тиешле мәсьәләне мөстәкыйль рәвештә карарга;
- бу мәсьәләне карауны Комиссиягә йөкләргә.

19. Комитетта мәсьәлеләрне карауны башлап жиберүче яки Этика кагыйдэләрен бозуда гаепләнүче депутатлар комитет карарына Совет утырышында яки гомуми тәртиптә судта шикаять бирергә хокуклы.

20. Комиссия әгъзасы булган депутат тикшерүләрдә яки комиссия утырышында Этика кагыйдэләрен бозуы турындагы гариза буенча тавыш бирүдә катнашмый.

21. Комиссия карарлары этик характерда, юридик җаваплылык тудырмый һәм вәкаләтләрне туктатуга китерми.